

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3. OHIO

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town: (Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):	
For One Year—(Za celo leto)	\$7.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.00
For 3 Months—(Za 3 meseca)	2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Cleveland, Kanadi in Mehiki):

For One Year—(Za celo leto)	\$8.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.50
For 3 Months—(Za 3 meseca)	2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

For One Year—(Za celo leto)	\$9.00
For Half Year—(Za pol leta)	5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

PO DUHOVNIKIH GRE VERA GOR IN DOL

Spisal duhovnik Jože Lampret

III.

Celje, 7. februarja 1947.

(Dalje in-konec)

Na primer ali je maševanje partizanskega duhovnika v podružnicah v neposredni bližini okupatorske postojanke—odpad od Cerkve? Ali je krivoverstvo—oznanjevati božjo besedo v materinskem jeziku sredi poplave obvezne tujje besede? Morda je bila tudi po člankarjevem zaključku ekskomunicirana stara ženica, ki je "odpadlega" duhovnika Lampreta z dvignjenimi rokami prosila, da ji podeli svete zakramente in je on to tudi storil! Gotovo je bil komunist starček vrh Pohorja, ki je partizanskemu duhovniku stisnil roko s pripombo: Danes je bila pri nas lepa nedelja! Tri leta ni bilo slovenske božje besede, tri dolga leta slovenske nabožne besede v cerkvi. Vi pa ste nam spet prinesli to slovensko besedo, molitev in pesem v našo župnijo. — Medtem ko so okupatorski kvizlingi ležali v mehkih in topnih posteljah, so verne ljudske množice v temnih nočeh prihajale na skrivaj v cerkev k službi božji. Niso se plašile nevarnosti, v kateri so se trenutno nahajale! Kolikokrat je partizanski duhovnik kot edini v kaki župniji nesel poslednjo popotnico umirajočemu verniku, ki ni bil njegov župljan... In trinacije ob nedeljah in verouk po partizanskih šolah osvobojenega ozemja—to je zopet delo "odpadnih" duhovnikov in ostalih pomagačev komunizma... Kje so bili takrat tvoji sobratje, člankar? Mnogo popolnoma na varnem. Iz tega varnega koticka so se javljali parat v štirih letih "svojim" ovčičam. Se ni čas... Ne upirajte se... Ne prelivajte zaman slovenske krvi! Politični škofje (Rožman, Srebrnič, Šarič i. dr.) so suspendirali partizanske duhovnike, ki so bili ostali z ljudstvom. Stevinci so bili imenovani za vojaške škofe v NDH. Ustaškim duhovnikom so dajali jurisdikcije in častno mesto v duhovniškem šematizmu pod naslovom "Ustaški duhovnici." Sami so dajali se po zlomu nacizma skrivališča v škofjskem dvorcu v Zagrebu, v Ljubljani in v novomeškem kapitlu—voditeljem uničenega fašizma. Skrivali so v franciškanskih samostanih ukradeno zlatnino ustaških žrtv. Nihče jih ni klical na zagovor. Noben ordinarij ni suspendiral teh protljudskih duhovnikov. Nasprotno, mnogi visoki cerkveni dostojanstveniki, s člankarjem vred, branjeno na vse pretege njihovo dobro ime, ki so ga s svojim protljudskim zadržanjem izgubili.

"Odpadli" duhovniki so tisti, ki se po pisaju "A. D." zbirajo v Celju na sestanek "narodne" cerkve. Plod teh sestankov pa ni nova verska ločina, ampak resolucija duhovnik—pristašev Osvobodilne Fronte levantinske škofije—o priključitvi Trsta in Primorske Jugoslaviji. Sigurno bo našel za vse staro vneti člankar v cerkvenem pravu kakšen kahon, ki tako zavedno in sveto delo očigosa kot delo kvizlingov Cerkve. "Odpadli" duhovnik namreč ni samo Lampret, ampak tudi stotina primorskih duhovnikov, ki so izdali proglas na vodstvo mirovne konference za priključitev Primorske, Istre in Trsta k Jugoslaviji. Medtem pa je duhovnik člankarjevega kova pridigoval, da je bolje, da Trst pripada Italiji nego pa komunistični Jugoslaviji oziroma Sloveniji. Monsignor dr. Svetozar Rittig, poslanec zvezne beograjske "komunistične" skupščine in minister v hrvatski vladi, ki ji predseduje komunist dr. Vl. Bakarič, je zabredel še dalje od Lampreta, in Mikuža—šel je kot član jugoslovenske mirovne delegacije v Pariz in tamkaj (strmite in se čudite!) izjavil inozemskim novinarjem, da je na konferenci kot partizanski duhovnik. Ta Titov častilec je jasno govoril v skupščini: "Ako bi ne bilo Vas, dragi maršal, ne bi bilo Jugoslavije!" Čudim se, da veliki inkvizitor "Ameriške domovine" ni predlagal predstojnemu ordinariju, da ga za take "bogat letne" besede ne suspendira. Dolga bi bila še lista teh "odpadnikov," ki bi vsebovala razna imena in naslove, od trešdanjega generalnega vikarja Ilca do pomožnega škofa Ljubljanske škofije Vovka, ki so ali tesno sodelovali z ljudsko oblastjo ali pa javno v obliki spomenice zagotavljali svojo vdanost ljudski oblasti.

Glede razlastitve cerkvenih posestev, ki jo člankar v imenu protljudske duhovštine ne prizna, pa bi ga opozoril,

naj si pogleda ustavo v Združenih državah Amerike, pa bo videl, kake materialne prednosti uživajo verske skupnosti od strani države.

"A. D." se čudi krivoverski sekti v Savinjski dolini, ki jo je organiziral katehet med šolsko mladino. Mi prebivalci starega kraja pa se tudi čudimo, da je mogoče v kulturni in napredni Ameriki, da obstaja sekt belcev, ki lahko linčajo črnce. Pa bo moral člankar vendar priznati, da so Združene države več kot pa Savinjska dolina. Mislim, da v to večstoletno tradicionalno dejstvo ne bo verjet samo slavni Mirko Kuhelj, ampak tudi sotrudnik "A. D."

Teorija in praksa—ali: beseda in dejanja

Lep vzgled izvrševanja telesnih del usmiljenja je bil starozakonsko Tobija, ki je pokopal mrlje in s tem izvršil eno izmed del usmiljenja, ki bodo ob vesoljni sodbi osnova plačila in kazni. Člankar se sklicuje na že v odgovoru omenjeni paganski izrek: de mortuis nil nisi bene. Potem naj besedam sledi tudi dejanja! Ce je lahko imel član framazonske lože in kapitalist Weifert v Belgradu cerkveni pogreb, ga lahko ima tudi komunist, ako to sam želi ali njegovi svojci! Seveda drže moja izvajanja po drugem starem rimskem reku: Quod licet Jovi, non licet bovi. (Kar je dovoljenega bogu, ni dovoljenega volu. Op. MK.) To je tudi stari poganski pregor, ki izpoljuje že citiranega. Vsa slična natezanja na kopito cerkvenega prava (Kodeksa) dokazujo vso ozkost političnega klerikalizma in njegovo enostranost.

Vprašam—kdo je bliže Kristusa, proletarec ali kapitalist? Kdo dejansko izvršuje evangelijske nauke—oni, ki sicer nosi v procesiji debelo svečo, gradi cerkvic in kapelice z denarjem, ki ga je nagrabil na osnovi kapitalističnega izkoriščanja—ali ta, ki morda ne veruje v Kristusa Boga, pa mu dejansko sledi, kot je sledilo po Blokovi pestniti 12 rdečih revolucionarjev Kristu? Vera brez del je mrtva, to bi lahko vedel tudi člankar! Vem, da so v Ameriki sekte, ki vero postavljajo na trgovsko konjunkturistično bazo. V takozvanih ogrevališčih velikih mest ZDA je pogoj, da brezposelnici dobi večerjo—večerna molitev; južnari adoraciji pa sledi zajtrk—tako postane molitev mestno izraza notranje religiozne dispozicije—dispozicija želoda!

Zdaj mamon-kapital gospoduje v ZDA in v vseh ostalih državah s starim družbenim redom. Lastniki kapitalističnega časopisa se razvesele vsakega članka, ki vsebuje protljudsko tendenco. Razvesele posebno takrat, kadar se v članku povdarda in posebno naglaša obramba vere, njene čistosti—ortodoksnosti, ki jo tudi Lampret priznava.

Če bi prišel Upton Sinclairjev "They Call Me Carpenter" (Tesarjem me imenujejo), to je Krist—kot človek in bi prišel v Cleveland, pa vsem, da bi ga "A. D." proglašal za "odpadnika" in krivoverca, kakor ga je proglašalo in obsođilo cerkveno judovsko sodišče. Ce pa bi hotel v redakcijo "A. D." potem bi moral imeti legitimacijo JRZ (stare jugoslovenske fašistične stranke Stojadinoviča) ali pa priporočilo kakšnega ameriškega reakcionarja.

Vasilij Grossman:

Nacistična klavnica v Treblinki

(Iz ruščine prevel: J. Kaučič.)

Zdolaj priobčeni opis nacistične konvejerne klavnice v Treblinki, je napisal Vasilij Grossman, član sovjetske komisije za preiskovanje nemških vojnih zločinov na Poljskem in v Rusiji. To je eden izmed najpopolnejših opisov nemških zverstev nad človeškim dostenjanjem, ki sem jih do danes čital. Seveda, čital sem podobne opise o nemških zverstvih tudi v angleških listih in revijah, toda v njih je vse tako lepo okrašeno in "spiegano," da ubije v človeku vsak efekt storjenih zločinov. Seveda se to dela takoj iz gotovih ozirov, namreč: da bi ameriško ljudstvo preveč ne zamrzilo "kulturne" Nemce. To kar so počenjali Nemci in Italijani nad Slovani tekom zadnje vojne, povprečen človek sploh ne more razumeti, da je človek—ki je ustvarjen po božji podobi—sposben delati takšna krvava zverstva nad svojim sočlovekom. No, resnice se ne da utajiti in anglo-saksinci se zmanj trudijo, če mislijo, da bodo zabrisali v človeškem spominu ta strahotna zverstva.

Mi zapadnjaki, ki se poponašamo z dvatisoč letno "kulturno", mi, ki že devetnajst stoletij poslušamo kristjanski evangelij in peto božjo zapoved ne ubijaj, prav radi s prstom kažeemo na aziatske in afriške divjake. Rad bi vedel, kaj si ti divjaki misljijo o nas in o naših misijonarjih, katere pošljamo k njim, da jih naučimo naše zapadne kulture in barbarske civilizacije.

Ko človek čita strahotna poročila o plinskih klavnicah v Treblinki, Majdaneku in Oswiecimu, mora nehotno pomisliti: kaj je bilo vzrok, da se je del slovenske "inteligence" in pa vodstvo "cerkvene gospoške" u

kor so italijanski fašisti in nemški nacisti...

Gospodje pri naši šentklerski "drukarji" na vse pretege hite trditi, da se komunizem prav nič ne razlikuje od fašizma in nacizma, ali z drugimi besedami povedano: komunisti (Sovjetska zveza) so imeli uprav takšne plinske celice, kakor so jih imeli Nemci. Ampak fantje pri šentklerski "drukarji" s takšnimi trditvami bijejo sami sebe po zobe. Ce so komunizem, fašizem in nacizem vsi enaki, zakaj se je potem del slovenske klerikalne gospode in cerkvena gospoška zvezala s takimi zločinci?! Vse to se je storilo na željo iz Rima. Vatikan je 20 let delal s fašisti, blagoslavljal fašistične cohorte, ki so pobijale bosonoge Abesine in "povšal" laškega pritlikava iz kralja v "Rimske imperatorja".

Vatikan je za časa fašističnega režima "penzioniral" vse zavedne slovenske škofe in "premestil" 90 odstotkov slovenskih duhovnikov v Calabrijo v Sicilijo, na njihova mesta pa posadil laške fašistične škofe in duhovnike. Ali so takrat Vatikan, Rožman in Stepinac kaj protestirali proti temu? Ne, niso niti protestirali! Bilo je vse "okej", saj se je to delalo po papeževi želji. Slovenska klerikalna gospoška in cerkvena gospoška se je predstavljala, da je ni sile na svetu, ki bi bila v stanu razbiti naci-fašistične cohorte, ki so trenutno zavladale nad Evropo, pa se je v nadi, da si zavaruje svoje stolčke in oblast nad ljudstvom, zvezala z največjimi zločinci, ki jih pomni zgodbina.

Danes v šentklerski "drukarji" napovedujejo neko "odločilno borbo med katoličanstvom in brezverskim komunizmom na življenje in smrt", ali pa domači rečeno: Vatikanska reakcija napoveduje boj Slovanom, ker so se drznili osvoboditi izpod rimskega jarja in ker hočejo biti sami svoji gospodarji. Fantje pri šentklerski "drukarji" pozabljajo, da je znagal v zadnji vojni. Ce bi ne bilo ruskih "brezverskih komunistov", bi jih bil Hitler že davno zadrgnil vrat (mogoče pa tudi ne, ker so njegovi zvesti prijatelji!), kakor milijonom drugim v Evropi. Prepričan sem, če res pride do tistega "odločilnega" boja, katerega nam napovedujejo, sem prav gotov, da bodo zmagali Slovani, ne pa Vatikanska reakcija!

K mojem zaključku svetujem fantom pri šentklerski "drukarji", da naj pazno prečitajo Grossmanov opis (če tudi je Jud) treblinske konvejerne človeške klavnice. In ce so komunizem, fašizem in nacizem vsi enaki, naj nam že enkrat dokažejo z dokumenti, da so imeli "brezverski komunisti" samo takšno človeško klavnico, kakor so jo imeli Nemci v Treblinki, Majdaneku, Oswiecimu ali Buchenwaldu, pa bomo morda—verjeli njihovim umazanim in zagrizenim lažem. Torej fantje, potrudite se, če vam je res kaj za našo izpreobrnitev! Toda brez dokazov ne bo nič.

J. Kaučič.

* * *

Sestdeset kilometrov severovzhodno od Varšave, kjer preseka glavna železniška proga reko Bug, se razprostira močvirnatna gozdna pokrajina, posejana z mršavimi smrekovimi gozdovi. Pokrajina je zelo redko nasejana, zemlja nerodovitna in prebivalci se pečajo večinoma z lesno industrijo. Tu leži na desnem bregu malo zakoton metroste Treblinka, kjer se križata dve glavni železniški progi: Varšava—Vilno in Sjedlec—Lomža—Koenigsberg. S postaje Treblinka vodi štiri kilometre dolg železniški tir v peščene jame, kjer so v mirnem času kopali pesek za gradbene in industrijske svrhe.

To zakotni kraj si je leta 1941 izbral gestapoški načelnik Himmler kot najpripravnejši prostor, kjer je dal zgraditi člove-

ko klavnico, kakoršne ne pomni človeška zgodovina do današnjih dni. Treblinska konvejerja klavnica je v vseh ozirih nadkrijevala ostale klavnice v Majdaneku, Bjelžecu in Oswiecimu. Bila sta tukaj pravzaprav dva taborišča: delavske taborišče št. 1, v katero so posiljali večinoma ljudi iz vzhodnih del, in pa taborišče št. 2, kjer so bile zgrajene plinske celice za masno moritev ljudi, pred vsem na Judov.

Taborišče št. 1, je bilo zgrajeno pravokotno, barake so bile postavljene v ravne vrste, med katerimi so bila z belim peskom posuta pot in ob strane obsejena z mladimi brezami. Za gestapoški personal so Nemci zgradili veliko betonirano kopalisko, bazen za race in gosi ter veliko igrišče za zabavo. Poleg tega se je v taborišču nahajala tudi pekarnija, čevljarna, brivnica, krojačnica, avtogašarna in kino-gledališče. Po ravno takšnih načrtih so bila zgrajena ostala taborišča na vzhodu, kjer so se Nemci mislili naseliti za "tisoč let".

V taborišče št. 1, so Nemci posiljali samo domače ljudi, t. j. Poljake, Belorusi in Ukrainerje, ki so se pregrešili čez domači provincijske "General gubernatorske" postavne, od enega do šest mesecev zapora. Za večje "prestopke" pa je bila predpisana smrtna kazna v plinskih celicah. Za "male prestopke" so šteli: drzen odgovor nemškemu uradniku ali vojaku, nepremišljeno izrečena beseda, prekoračenje policijske ure, odklonitev dekleta ali žene občevati spolno z Nemcem itd., itd. Radi zgoraj omenjenih "prestopkov"

ILJA EHRENBURG:

DOLGA ZARJA

Končano je prvo povojno leto. To leto za človeštvo ni bilo lahko. Morda zato ne, ker so med vojno mnogi verovali: utihnilo bodo topovi in kakor v pravljici bodo razvaline na mah postale gradovi. Morda zato ne, ker nikoli niti zemlja niti srce nista poznala tako globokih, takoj skelečnih ran. Morda zato ne, ker so se našli ljudje, ki so se izdajali za zdravnik, pa so radarno potresali te rane z jedko soljo.

Se mnogo, zelo mnogo razvalin je na Dnjepru, na Donavi in na Seini. Se mnogo, zelo mnogo je opustošen. V raznih deželah sem slišal vedno iste dolge in kakor jesenski dež enolične pogovore: o koščku kruha, o toplem kotičku. Koliko sadjarjev, rudarjev in tkalcov so pobili fašisti! V Provenciji ne dobiš niti kapljice provenskega olja. V Grčiji je našel ameriški novinar izčrpanega moža, ki je tehtal štiri in trideset kilogramov; Grka so hoteli fotografirati — "rekord gladu", pa je prelisič časnikarja in umrl tačas, ko so iskali fotografa. Pariz so imenovali "mesto svetlobe"; zdaj v Parizu čez dan izključijo električni tok zdaj v enem, zdaj v drugem okraju — mesto svetlobe brez razsvetljave. Angležu je bil dom svetinja; koliko Londončanov je zdaj brez doma! Prej so hudo muščo govorili, da je Nemec v Hamburgu stesal luno; zdaj razmišlja Nemec v Hamburgu, kje bi dobil ogorek.

V prvem povojnem letu vojne akcije niso prenehale; borbe so se vrstile v Indoneziji in v Grčiji, na Kitajskem in v Egiptu, v Palestini in v Indiji.

Ljudje, ki so se še nedavno imenovali osvoboditelje, so pokazali, da znajo krotiti svobodo. Kateri novi tragik bo opisal gorje Grčije, ki so ji, kakor Nobi otroke, iztrgali s krovja plačano svobodo? Nekoč je hotel Byron k bregovom Helade; za tujo svobodo je dal dušo in življenje. Zdaj hite ljudje, ki se smatrajo za čitalce, celo za častlice Byrona, k istim bregovom: za tujo svobodo imajo okove. Z Pireneji še vedno ječi prelepa Španija. Prva je šla v boj proti fašističnim tolpm; iz nje so napravili rezervat za fašistične krvnike. Res, na pragu novega leta so nekateri poslaniki zapustili Madrid in puстили tam svoje namestnike; toda general Franco ni tako občutljive narave, to ločitev preživila . . .

Nernberški zločinci niso ušli zanki; toda koliko njihovih pajdašev je v minulem letu dobito odpreščanja grehov in dobre polozaje? Zapadnoevropske čitalce je razburila knjižica fašističnega novinarja Malaparte, v kateri pripoveduje, kako so ustaši prinesli Ante Paveliću kosaro z četmi do smrti umučenih Srbov. Morda se bodo ističali nekoliko čudili, da Ante Pavelić nemoteno živi v Gradcu, kjer mu služkinje prinašajo kosare z grozdom. Blizu Pavelića piše Horthy rizling. Kar se tiče Dregella, daje prednost hesusu. Milijon hitlerjevcov v ameriški coni je "amnestirani"; pokazalo se je, da bi bilo treba deset let za ugotovitev stopnje njihove krivde. Rdeča armada je v štirih letih opravila s Tretjim rajhom. Ne, vse kaže, da ima tudi kuga svoje častice: fašisti puščajo za črne dni.

V letu 1946 so ljudje mnogo govorili o bodoči vojni: povojno leto so skušali prikazati kot predvojno. Ti ljudje hočajo, da bi človeštvo pozabilo na tragedijo, ki jo je preživel. Spominjam se člančka v Haerstovem listu: "Mrzljivo obnavljanje Stalingrada — eden izmed simptonov, da se redeči pripravljajo na tretjo svetovno vojno." So kraji, ki so sveti vsem in pri-

besedi Stalingrad spoštljivo umolknijo pošteni ljudje — Američani, Francozi in Norvežani. Toda ljudje, ki hočajo novo vojno, se pred ničemer ne ustavijo: požrtvovalno delo graditeljev prikazujejo kot ogroženje miru, zbirko atomskih bomb pa za oljčno vejico. Bilo je mnogo, bilo je preveč laži v tem prvem povojnem letu in malušnih se je včasih loteval obup.

Kako lahko je smatrati megleno dolgo zarjo za mrak! Kako lahko je smatrati rekonalescentovo bledico za recipiv bolezni! Če gledamo vedno naprej, če ne gledamo na vse težave radostno pozdravljamo novo leto 1947, ne storimo tega zato, ker se obračamo od razvalin in ne zato, da bi bili brezbrinji do usode sveta. Pravijo, da upanje ne pomni in ne vidi. Mi pa upamo na boljšo bodočnost pravato, ker vsi pomnimo in vsi vidimo. Mi vemo, da je bilo leto 1946 prvi korak ozdravljajočega sveta, da nas to leto ni prislibalo nekih dozvoljnih vojnih, temveč da nas je oddaljilo od tiste strašne resnične vojne, ki jo je vsak izmed nas preživel — od prve sirene do zadnje salve. So žrtve, ki jih lahko objukujemo, ki pa nam jih ne sme biti žal.

Če bi zmagali nuerberški zločinci, bi zdaj ne bilo ne naših mest ne naših otrok. Če bi zmagali nuerberški zločinci, bi ne bilo ne svobodnega Pariza, ne mirnega Londona. Ne vem, ali bi ostal cel tudi New York. Morda bi nekateri izmed novinarjev, ki nas zdaj kletvajo, končali svoje življenje v taboriščih Buchenwald ali Dachau, če bi Rusi pred štirimi leti ne bili rešili sveta. Ščom in žrtve nas krepi in dviga. Začutili smo svoj silo, duševno silo ljudstva. Skošoželjneži lahko predelajo učenike zgodovine, toda teh žrtv in te zmage ne bodo zbrisali z zemlje.

Ves svet ceni zdaj mir nad vse. Ne govorim o Evropi, čez katero so se valili tanki; toda po miru hrepeni tudi Amerika. Trese jo mrzlica od preobilice dolarjev in od pomanjkanja miru. Ljudje kupujejo dragi šaro in skušajo ne misliti na tiste plotove, za katerimi bodo čez tri mesece ali čez štiri leta. Zdaj tu, zdaj tam izbruhnu gigantski stavki; vlaki prenehajo voziti; mesta se pogrezeno v temo. Demobiliziranci niso pripeljali s seboj samo nemških epolet in francoskega parfuma; prinesli so izkušnje. Po inerciji lahko še glasujejo za licemcerja, ki kriči o novi vojni. Toda kdo jih bo prisili umirati za gobezdavega hinave?

"In vendor se suče" — je vzkliknil Galilej, ko so ga prisili, da se je odpovedal resnici. In vendor se suče . . . Če pišejo inozemski listi manj o "tretji svetovni vojni", ni vzrok v tem, da so postali uredniki pametnejši, ali pa, da so se novinarji utrudili. Dokaj pogosto beremo brzjavke o gorovu tege ali onega politika, diplome, javnega delavca. Nihče pa ne pošilja brzjavk o tem, kaj

je rekel vinogradsnik Durant, ko je prečital De Gaulleov govor, kako je reagiral rudar Smith na Churchillov speech in ali je mehanik Davis odobril govor senatorja Bilboa. Pa je vendor poleg govornikov še ljudstvo. Naši prijatelji — v Pittsburghu, Leedsu, Lyonu, Solunu, Bombarju — pomnijo, zakaj je gorel Stalingrad in vesel se vsake njegove obnovljene hiše. Prej je bilo pri srcu prijateljstvo s kralji, mogoci; nam je pri srcu prijateljstvo z narodi.

In vendor se suče . . . Vojna leta niso zapustila samo razvalin, grobov, revščine, utrjenosti; vojna leta so tudi marsiče na naučila ljudi. Narodi so zrasli; in če zaenkrat nekateri narodi še molče, zavezuje celo njihov molk neumornim gobežcem jezik. Narodi so postali sila in v tem je porok miru. Ne bom govoril o jugovzhodni Evropi, kjer so po številu majhnih, toda duhovno močnih narodov, ki jih izvojevali pravico do novega, boljšega življenja. Toda tudi na zapadu se je marsikoj spremenilo: drugače gredo zdaj k volinim skrinjicam kmetje Francije, drugače govore ribiči Norveške; celo molče Angleži so se začeli vmešavati v visoko politiko poklicnih politikov; celo v Ameriki so se ljudje zamislili nad nauki preteklosti in nad nevarnostjo bodočnosti; tam še nikoli ni bilo takih strastnih zborovanj, takih plamentečih govorov.

Včasih je imelo ljudstvo samo roke; delalo je, mislili so drugi. Ko so odšli plebejci starega Rima, ki so protestirali proti krivičnosti, na Aventin in prekrižali roke, so ostali pri patricijih graditelji, filozofi, pescniki. Zdaj so prišli k ljudstvu znanstveniki, pisatelji, umetniki. Kar naj poskusijo zdaj gospodje patriciji, vstevši kralja avtomobilov in cesarja žvečilne gume, prekrižati roke, — nihče tega ne bo opazil. Leta in leta je divjala vojna, ljudje so umirali; zdelo se je, da v zatemnjeneh mestih ni mesta muzam, ne modrosti. Zdaj pa vidimo, da je storilo človeštvo v teh letih korak naprej. Mnogo so izgubili ljudje, toda obogateli so s spoznanjem.

In vendor se suče . . . Zaman so si škošoželjneži prizadevali, da bi svetu prikrali Sovjetsko zvezzo; zaman so v serijah fabričirali "želesne zaves". Svet je videl, kako so se naši vojaki borili za mir — na Volgi, na Visli, na Odi. Svet je potem spoznal, kako so zastopniki naše države branili mir v Parizu in New Yorku. Pred četrto stoletja, ko smo govorili o miru, so se nam lahko posmehovali, naše besede so takrat lahko smatrali za slabost. Zdaj so škošoželjneži opustili pomenek "o orjaku na trhlih nogah" — zdaj vši vedo, od kod in do kam so šle nove sovjetskega človeka. Skošoželjneži zdaj priznavajo našo silo: radi bi pa prikrali svojim narodom, da še vedno govorimo o miru. Mi branimo stvar miru na vsaki konferenci, na vsakem posvetovanju, v vsaki komisiji ali podkomisiji. Mi ponujamo roko drugim narodom ne zato, ker bi bili slab, temveč zato, ker dajemo prijateljsko stis-

njeni roki prednost pred rožljajem z orožjem.

Vedno sem streljal nad slepoto naših klevetnikov. Pripravljeni so celo obtožiti naše botušne ali naše balerine, da imajo zlobne namene: pravijo, da se vmešavamo v tuje zadeve. Mi pa imamo še svojih zadetkov preveč . . . Da, seveda, "vmešavamo" se v tuje zadeve — z dejstvom našega obstoja samim. Če zgradimo pri nas novo hišo, ce napišemo novo knjigo ali če pridelajo naši agronomi novo sorto jabolk, pride to takoj do izraza v zvesti drugih narodov. Kadar Šved topi jeklo, ali kadar Avstralec žanje pšenico, mislimo na to samo ljudje, zainteresirani na jeklu ali pšenico. Kadar pa zraste tam kje na vzhodu pri nas novo mestece, takoj pišejo o tem, takoj komentirajo to, se vesele ali že. Postali smo živa mera sveta; po nas sodijo vek. Lahko se včasih zmotimo! Kdo se ne zmoti — toda mi gremo naprej. Narodi gredo naprej. Tragedija naših klevetnikov pa je v tem, da so priklenjeni na mesto. Nekoč so ljudje tretjega stanu jurijali na Bastillo. Pisali so knjige, gradili prve tovarne. Zdaj pa vladajoči višički denarnega sveta spominjajo na mit o Tezeju: Tezej je besmel, se boril in kole saril po zemlji, toda po smrti so ga odsodili na strašno kazeno: moral je sedeti prikovan k svojemu mestu, sedeti skozi stoletja, sedeti večno. Mar ni tako usoda ljudi, ki kljčejo na pomoko vojno samo zato, da bi ustavili kolo zgodovine?

Mnogi izmed njih so živeli burno, recimo kar naravnost, preveč burno življenje; bdaj pa so prikovanici k mestu; ti ljudje ne razumejo, da je šla zgodovina že zdavnaj mimo njih. Da so zunaj zdaj drugačni časi in pred njimi drugačni narodi.

V naši deželi teh prikaznih preteklosti ni več. Mi lahko pozdravimo novo leto pristršno, kakor so ga pozdravljali boriči v okopih in lahko rečemo, da nas minulo leto ni razvajalo, toda mi vemo, da gremo boljšemu naproti. Naši boriči so rešili našo deželo, prekrasno deželo z njenimi bujnjimi gozdovi in delanjem pokoro.

V naši deželi teh prikaznih preteklosti ni več. Mi lahko pozdravimo novo leto pristršno, kakor so ga pozdravljali boriči v okopih in lahko rečemo, da nas minulo leto ni razvajalo, toda mi vemo, da gremo boljšemu naproti. Naši boriči so rešili našo deželo, prekrasno deželo z njenimi bujnjimi gozdovi in delanjem pokoro.

Dve odrasli osebi

brez otrok želite dobiti v najem stanovanje s dveimi ali tremi sobami. Naslov se naj pusti v uradu tega lista.

GRELEC NA PREMOG

v prav dobrem stanju, se proda po zmerni ceni. Zglasite se pri Mrs. Kubovics na 1204 E. 71 St., zgoraj, po 4. uri. popoldne.

DRUM SET

(bobni) v zelo dobrem stanju, se proda

Pokličite EN 9779

LEPO UREJEN PROSTOR ZA PIKNIKE

NA EDDY ROAD. MED OAK RD. IN ROUTE 91

V gozdu je novo plesišče, dobra voda, elektrika in vse, kar je treba za lep piknik, je v najlepšem redu.

GEO. KALIOPI FARM

IVANHOE 4490

POKLICITE DOPOLDAN

50 kompletnih, priročnih bank

USTANOVljeno 1908

Zavarovalno vseh vrst vam točno preskrbi

HAFFNER INSURANCE AGENCY

6106 ST. CLAIR AVENUE

A. GRDINA & SINOV

Pogrebni zavod

1053 EAST 62nd ST. HENDerson 2088

Ambulančna posluga podnevi in ponoči

SVETEK

FUNERAL HOME

AUGUST F. SVETEK

Pogrebni zavod

478 East 152nd St. Tel. IVanhoe 2016

Bolniški avto na razpolago

Oglašajte v - - -

Enakopravnosti

E. 61st St. Garage

Frank Rich, lastnik.

Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

mirnimi rekami, z njenimi deleti, svetloslami, plavolascimi ali črnolaskami, z njen razigrano otročadjo. Naši boriči so ubranili našo državo, njeno neodvisnost, pravico ljudstva, da gospodar na svoji zemlji, enakost ras in jezikov, naše mesto je pred drugimi na poti v novi vek, naš je sovjetski slovar in zvezde pred Kremljem. Zdaj je treba rešiti: obnoviti mesta, vzgojiti otroke, preskrbeti človeka. Mi imamo za to vojščko surovost in prisrčno topoto.

In doseglj je polovico življenske poti tisto pokolenje, ki mu pravimo sodobniki Oktobra. Modri so in še mladi. — Za njimi pa gredo drugi — naša nuda — naš asreča. Ljudje mojih let, čiji življenje se je začelo že dolgo pred revolucijo, so se že zdavnaj poslušali od svoje osebne mladosti. Toda naša sreča je v tem, da je pred nami mladina naša dežela, mladina sveta. Dočakali bomo še, kako bo ta mladina dogradila veliki dom veka.

In doseglj je polovico življenske poti tisto pokolenje, ki mu pravimo sodobniki Oktobra. Modri so in še mladi. — Za njimi pa gredo drugi — naša nuda — naš asreča. Ljudje mojih let, čiji življenje se je začelo že dolgo pred revolucijo, so se že zdavnaj poslušali od svoje osebne mladosti. Toda naša sreča je v tem, da je pred nami mladina naša dežela, mladina sveta. Dočakali bomo še, kako bo ta mladina dogradila veliki dom veka.

DUHOVNIK, KI JE VRSIL PREVARĘ, GRE V SAMOSTAN

JOLIET, Ill., 13. marca — Grško-katoliški duhovnik Joseph W. Fesko, ki je osleparil nekoga svojega farana za \$1,400, ko mu je obljudil, da bo "preskrbel" nov avto, je bil danes osvoboden. Osvobodil ga je mirovni sodnik Anthony Mackay.

Duhovnik, ki je na obravnavo čakal v zaporu, je baje "kaznovan" od strani cerkvenih oblasti. Višji so določili, da mora rev. Fesko za nedoločeno dobo v neki trapistični samostan, kjer bo razmišljal o svojem grehu in delanjem zgodovine?

Najboljša PIJACA — VINO PIVO IN ŽGANJE IN PRIGRIZEK. Se priporočamo za naklonjenost

KESERICH TAVERN

Nick & John Keserich, lastnika

6507 ST. CLAIR AVE.

NAJBOLJŠA PIJACA — VINO PIVO IN ŽGANJE IN PRIGRIZEK.

Se priporočamo za naklonjenost

Clevelander Writes President Truman

Following is the text of a letter written by Attorney William J. Kenck to President of the United States Harry S. Truman.

18600 Underwood Ave.,
Cleveland 19, Ohio.

March 1, 1947.

Hon. Harry S. Truman,
U. S. President,
Washington, D. C.

In re: Jugoslav Relief.

Dear President Truman:

I notice from the news-papers that Jugoslavia is excluded from UNRRA relief in the pending bill before Congress which provides some 350 million dollars of relief money for six distressed countries including Italy, Hungary, and Austria, and that your Undersecretary of State, William L. Clayton apparently approves of such an exclusion of Jugoslavia. Now, as a superficial reader of news-papers, I realize, of course, that there may be some good reasons for such an attitude toward Jugoslavia of which I am not aware.

On the other hand there are certain principles of justice and fair dealing which apparently favor extending aid to Jugoslavia, which will appear from the following.

(Continued on page 6)

TICKETS ON SALE FOR CONCERT

Tickets for the coming performance of the Glasbena Matrica group, are now on sale and may be purchased either from the members of the choral group, or at the Orazem Confectionery, located in the Slovene National Home, St. Clair Ave.

IN FLORIDA

Mrs. A. Petkovsek and son of Addison Road, and Mr. and Mrs. Joe Lapp of Geneva, Ohio, send best wishes from Florida where they are visiting in New Smyrna Beach.

VISITORS

Mr. J. A. Russ and daughter Edith Margaret, of Homer City, Pa., were visiting their wife and mother, Antoinette Russ, who is confined in St. Vincent's Charity Hospital in Cleveland.

RE-ENLISTMENT FOR PARTIALLY DISABLED VETERANS

The deadline for partially disabled combat wounded Army veterans of this war to file application for enlistment in the Regular Army, in order to be enlisted in the grade held at time of discharge is March 31.

After March 31, Major G. D. Mauck warned this week, these former enlisted Army men must file application for enlistment within 20 days from date of discharge in order to reenter the service in the grade held at time of discharge.

A partially disabled combat wounded veteran must meet certain requirements for enlistment, Mauck pointed out. He must be physically able to care for his needs and physically capable of performing useful service in the job assignment for which he is selected.

Also, not to extend relief to Jugoslavia serves to defeat the very purpose of UNRRA. The alleged purpose of UNRRA is humanitarian, to prevent starvation and save lives, and is not

ENGLISH SECTION

MARCH 14, 1947

EUCLID VETS CLUB NEWS BITS

A reminder to inform you that our gala dance will take place tomorrow, Saturday, March 15th, 1947 at Recher Hall. Tickets can be purchased at the door. So come one and all, and dance to the tunes of Al Strukel and his orchestra. There will be plenty of refreshments available throughout the evening.

Until next week, when I hope to bring you the highlights of our dance, I'll say, so long! See you all then!

—Ivan P. Kotorac

Highlights From 65th

Taking you to the other side of town, we again find Johnny Vadnal giving out with all the new and old hits. A large crowd attended the dance, but what accounts for the big stag line, fellows? We will now give you a glimpse of the crowd that attended.

Home from college, and attending the dance was Ed Kromar. By the big smile on his face, he seemed to be having a good time.

Dancing and enjoying herself all evening was none other than Jenny Grazinic.

Coming all the way from Euclid were Frank Walland, Frank (Fat) Sustarsic, and Bill Kovach. Hope to see you attend more of the dances at 65th, boys!

Looking sweet as ever were the Zager girls, Nada and Elma.

Really going to town on those fast pieces was our fancy dancer Pete Kotorac.

To our surprise we saw Mr. and Mrs. Edward Kenik attend the dance. Mrs. Kenik is the former Miflie Virant.

Giving all the girls a once over was our tall friend Al Skrabec. Did you find anything worth while, Al?

Attending the dance were the Lovsin boys, Tony and Whitey. When is the happy day going to be, Whitey?

Irene Habic was seen spending most of her time with a certain young man.

Seen and also heard all evening was George Krainic, who seemed to be having a lot of fun.

Coming from Euclid, and seen having a good time were Lillian Modic, Stana Mrsnik, and Joan

(Continued on page 6)

Jadran Meeting Notes

On Saturday, March 1st, a meeting was held by the Slovenian Singing Club Jadran, at the Slovene Workmen's Home, Waterloo Rd. Music will be furnished by the ever-popular Johnny Vadnal Orchestra. Everyone is cordially invited to attend.

The club has for some time been practicing the chorus songs for the operetta "Gypsy Rover." The name has been translated to "Grof Cigan." Rehearsals have been going very well, and we hope to again be able to present to the Slovene public a good performance of a delightful operetta.

The story is composed of a love triangle set in a background of both a gypsy camp and a beautiful castle. The music is varied, that of colorful gypsy music—peppy hunting songs—and lovely waltzes.

Singing is under the direction of Vladimir Malekar and the acting is presided over by J. M. Steblaj.

The operetta will be presented on Sunday, April 20, 1947 at the Slovene Workmen's Home on Waterloo Road. We hope you will all plan to attend "Grof Cigan."

VACATIONING IN CALIF.

Greetings arrived this past week from the well known Mrs. Pauline Prudish of Willoughby, Ohio, who is visiting her daughter Mrs. Pauline Fletcher in Los Angeles, California.

TELENEWS THEATRE

"A Nation is Born", an illuminating film documentary featured on the new program at the Telenews this week, is the story of a new democracy, the Republic of the Philippines.

Now, faced with the biggest fight of all, the establishment of a new republic, the Filipinos experience the morning of their independence with dignity and maturity.

"A Nation is Born" traces this story through the eyes of Tom Briggs, an American school teacher, and Manuel Avelino, a lad of the Island of Negros. Manuel grew up with five million other young Filipinos, in familiarity with American culture, and free education. American teachers, like Tom Briggs helped prepare Manuel's country for the responsibility that came on Independence Day—July 4, 1946.

President Truman begins a three-day visit to Mexico. Hailed by cheering crowds, he tours Mexico City. Thousands of Youths perform folk dances in his honor as, with President Aleman, he attends a spectacular fiesta. The President carries U. S. good will to the neighbor republic south of the border.

Next to the assistance you can give your dear ones across, delight them with a photograph of yourself and family.

STUDIO CLOSED TILL APRIL 1st

BEROS STUDIO

6116 St. Clair Ave.—Tel. EN 0670

DANCE SUNDAY AT S. W. H.

The Progressive Slovene Women, Circle No. 1 are sponsoring a dance to be held this Sunday, March 16th at the Slovene Workmen's Home, Waterloo Rd. Music will be furnished by the ever-popular Johnny Vadnal Orchestra. Everyone is cordially invited to attend.

CONVALESCING

Mrs. Frances Pirman of 6101 Glass Avenue, is convalescing at her home, where friends may visit her.

Confined to Glenville hospital, is Mrs. Mary Cuk, 866 East 139 Street. Visitors are permitted.

Under doctor's care at her home, is Mrs. Frances Piecely, 18701 Muskoka Avenue, where her friends may visit her.

ADRIJA MEMBERS HONORED

A pleasant time reigned at a birthday surprise party given March 11th in honor of Elsie Mavko and Mary Prelc, by members of the Adrija choral and social club, in the Recher Avenue Hall.

The surprise followed the regular rehearsal of the club. Val Grill entertained with his accordion.

BIRTHS

Announcing the birth of a baby girl, Helene Jane, their first child, are Mr. and Mrs. Joseph Marzlikar, 19809 Mohican Ave. Mother's maiden name was Tillie Vidrick. She is the daughter of Mr. and Mrs. Frank Mandel of Austinburg. Father is the son of the well known Marzikar family, formerly of East 62nd St.

Mr. and Mrs. Eddie Sustarsic of 6807 Whitney Avenue are announcing the birth of their first child, a baby boy. Mother's maiden name was Boltes. Grandmother is Mrs. Sustarsic of Recher Avenue.

Mr. and Mrs. Stephen P. Kish of 7910 Lake Avenue, became the parents of a baby boy on March 4th. Mother's maiden name was Catherine Bizaj. Grandparents are Mr. and Mrs. Michael Bizaj of 3175 West 54 Street.

Congratulations!

Charles & Olga Slapnik

FLORISTS
Beautiful Bouquets, Corsages, Wreaths, Potted Plants and Flowers for all occasions
6026 ST. CLAIR AVE.
EX. 2134

JOS. H. PERPAR

invites you to try his
SUPER SERVICE
at 6619 St. Clair Ave.
MOBILGAS — MOBILCOIL
MOBILUBRICATION

SEDMOK

Moving and Storage

also

Light Expressing

1024 EAST 174th ST.

KE 6580

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM

INDOOR—OUTDOOR

Expert Repairing on all Makes of Radios

Tubes, Radios, Rec. Players

All Work Guaranteed

BUKOVNIK'S

Photographic Studio

762 E. 185th ST.

IVanhoe 1166

BEROS STUDIO

6116 St. Clair Ave.—Tel. EN 0670

MUSIC BY VADNAL'S ORCHESTRA

Dancing from 8 p. m. till ??

ADMISSION 75c

The United Slovene Youth of Cleveland

Officers for the United Slovene American Youth Club of Cleveland, to serve during the year 1947, are the following: Jack Lencl, president; Robert Novine, vice-president; Josephine Tushar, recording secretary; Rudy Krall, Treasurer, and Lillian Lencl, corresponding secretary.

The club has yet to attain a goal; money to be sent for a children's hospital in Slovenia. This is obtained by sponsoring social functions.

Meetings of the club are held as usual every first Monday of the month at the Slovene Workmen's Home, Waterloo Road, and every third Tuesday of the month at the Slovene National Home, St. Clair. There will be singing and dancing, with refreshments served following each meeting. We would welcome new members in our group, and anyone interested may contact Lillian Lencl, our corresponding secretary at 1900 Recker Road, or call IV 1812.

—J. T., Publicity Comm.

* * *

Just a reminder to all members of the United Slovene

American Youth Club to attend an important meeting to take place at the Slovene National Home on St. Clair Avenue, this Tuesday, March 18th, 1947. The meeting will commence promptly at 8 p. m. As previously announced, plans will be made for the observance of our first anniversary. A social will follow the meeting. Plan to be there! We'll be looking for you. Until then, this is your Buzzer signing off. So long!

MAKE YOUR RESERVATIONS NOW FOR THE

Spring Concert and

Operetta

'SNUBACI'

given by

Chorus "Slovan"

EASTER SUNDAY,

APRIL 6th, 1947

at Slovene Society Home,

RECHER AVE.

at 3:00 p. m.

ADMISSION 75c

Dancing After Concert

MUSIC BY

VADNAL'S ORCHESTRA

INCOME TAX

We take pleasure in announcing to our many clients that this year we are again prepared to give them our best service in compiling their income tax returns for 1946.

A business man or property owner will find it to his advantage to come to our office.

Our experience of many years on St. Clair Ave. will be at your disposal.

For good and reliable income tax service see Mr. Marian Mihaljevich.

Office hours on week-days: 9 a. m. to 7 p. m.; on Saturdays: 9 a. m. to 6 p. m.

MIHALJEVICH BROS. COMPANY

6424 ST. CLAIR AVE.

HE 6152

We Carry Genuine MAYTAG PARTS

- Aluminum Cast Tops
- Legs
- Complete Wringers
- Roll Sets
- Center Posts
- Agitators
- Gear Housing
- Covers—Grease

Northeast Appliance & Furniture

